

MEZIŘÍČSKÉ KALENDÁRIUM DUBNA 2010

11.4.1945 - letecký útok spojeneckých letadel. Při bombardování ulice Sokolské a části ulice Husovy zahynulo 12 občanů města.

11.4.1950 (nebo 27.04.?) – v rámci akce proti mužským klášterům byli z Valašského Meziříčí deportováni řádoví kněží salvatoriánů do internačních táborů (hlavně do Oseku u Duchova) a jejich konvikt s internátem pro studenty gymnasia na Žerotínově ulici byl zrušen a přeměněn prozatím v plicní léčebnu, později v Léčebnu dlouhodobě nemocných. Zůstal jen vedoucí koleje P. V. Kalinski, který v ústavní kapli, přístupné veřejnosti, sloužil mše až do své smrti v roce 1957.

15.4.1935 – otevření **Dělnického domu** divadelní hrou Ivana Stodoly s názvem „Čaj u pana senátora“. V témže roce následovala hra F. Sokola-Tůmy „Na šachtě“ a hra Aloise Jiráka „Lucerna“.

17.4.1985 – zemřel ve Valašském Meziříčí **Leopold Christ**, řezbář a sochař (nar. 18.01.1906 v Krásně n. B.). Vystudoval sochařskou školu v Hořicích a VŠUP v Praze u prof. Mařatky. Působil jako profesor keramických škol v Karlových Varech a v Bechyni. Sochami vyzdobil kostel v Uherském Hradišti, vytvořil i portréty spisovatele M. Jahna nebo hudebního skladatele J. N. Poláška.

21.04.1970 – zemřel v Bratislavě architekt interiérů **Radomír Hofman** (nar. 22.02.1923 ve Valašském Meziříčí). Na odborné škole pro zpracování dřeva ve Valašském Meziříčí byl žákem prof. Místeckého, na VŠUP pak studoval u architekta prof. Rothmayera, spolupracovníka Josipa Plečnika. Věnoval se návrhům bytové architektury a interiérů domů. Pracoval zejména pro továrnu na ohýbaný nábytek TON v Bystřici pod Hostýnem a jeho návrhy židlí byly oceněny i na EXPO 58 v Bruselu. Z politických důvodů byl komunistickým režimem vězněn v Jáchymově, odkud si odnesl zdravotní následky, jimž předčasně podlehl.

25. 4. 1860 – se narodil v Hranicích na Moravě **Rudolf Schlattauer**, který v roce 1908 založil ve Valašském Meziříčí gobelínovou školu. Zemřel 3.1.1915.

Malíř a zakladatel české a moravské gobelínové tvorby. Po absolvování střední školy v rodném městě odešel do Vídně, kde studoval na Vídeňské akademii v ateliéru slavného malíře prof. Hanse Makarta. Ve studiích pokračoval dále v Paříži, v Berlíně a v Mnichově. Potom cestoval a osvojoval si tkaní gobelínů. Jeho slibně se rozvíjející uměleckou kariéru však přerušila zákeřná nemoc – tuberkulóza. Na doporučení lékařů odjel za lepším klimatem do Osla v Norsku. A právě tam se během svého pobytu ve Skandinávii seznámil s tamní technikou tkaní nástěnných koberců - gobelínů. Osvojil si toto umění a po návratu na Moravu se pokoušel sám tkát. Svým nadšením podnítil i opavského rodáka Ladislava Henčla a spolu se začali věnovat práci na gobelínech. Z jejich iniciativy tak vzešel nápad založit v r. 1898 dílnu v Zašové. Významným přínosem pro fungování gobelínové dílny v tomto regionu měla

být místní řemeslná textilní tradice, a proto i vhodná pracovní síla. Ovšem první roky činnosti nebyly po ekonomické stránce příliš úspěšné. Vleké problémy s odbytem výrobků vedly v r. 1907 k žádosti o oficiální podporu. Schlattauerovi nakloněný zemský poslanec dr. Václav Šílený tak prosadil převzetí dílny Moravským zemským výborem. Usnesením živnostenského odboru Moravského zemského sněmu se podnik pana Schlattauera na návrh poslance Votruby změnil na zkoušku v odbornou dvouletou školu. Za tímto účelem bylo usneseno přidělit škole 15.000 korun, což přijala i finanční komise zemského sněmu a schválil samotný sněm. Tak poté došlo ke zřízení tzv. Jubilejní (k 60. výročí vlády Franze Josefa) zemské gobelínové a kobercové školy ve Valašském Meziříčí v r. 1908. Škola byla posléze umístěna v Zemském ústavu pro výchovu hluchoněmých. Rudolf Schlattauer byl na ní jmenován ředitelem, navrhoval tapisérie, paravány i nábytkové tkaniny většinou se secesní motivací. Dal zde také práci dvěma desítkám žen. Získával

ovšem také ke spolupráci další výtvarníky, především svého spolužáka z vídeňské akademie Hanuše Schwaigera, jehož předlohy byly ve Valašském Meziříčí často realizovány. Právě Schwaigerovy práce pro gobelínku patří k těm nejvýznamnějším. Např. gobelín s názvem „Krysař“ se podle Schwaigerova návrhu tká dodnes. Téma Krysaře vlastně prolíná celým Schwaigerovým dílem. Předlohou pro tapisérii se stal akvarel z cyklu pro hraběte Wilczka, tehdejšího tchána majitele zdejšího panství hraběte Kinského, z roku 1882. Závěsný tkaný obraz, stejně jako druhý výrobní artikl gobelínky – ručně vázané koberce vyzývaly ke spolupráci i s architekty. Konkrétně to byli např. Dušan Jurkovič, Felix Jenewein nebo arch. Jan Kotěra a početná skupina jeho žáků, z nichž mnozí působili po pražském studiu na škole pro zpracování dřeva ve Valašském Meziříčí. Díky této gobelínové manufaktuře přivedl Rudolf Schlattauer do našeho města umělecké řemeslo, jež navázalo na místní soukenické tradice a přitom odráželo soudobé trendy ve výtvarném umění. Nejenže byl sám výborným malířem, ale dokázal získat ke spolupráci řadu významných umělců a pro své záměry i politickou podporu. S její pomocí tak zapojil umělecké řemeslo do státního vzdělávacího systému. Opravdového uznání se mu však dostalo až po smrti jako zakladateli českého gobelínářství. Škola sama po jeho smrti živořila. Ústav hluchoněmých byl za války proměněn ve vojenskou nemocnici a škola byla omezena a málem by úplně zanikla. Teprve v roce 1922 byl novým ředitelem jmenován malíř a učitel Jaro Kučera, rodák z Bystřice p. H., který nastartoval novou fázi ve vývoji školy. Od tohoto roku se už do tapisérií začala vetkávat značka MGM – zkratka nově vytvořené Moravské gobelínové manufaktury. V r. 1924 školu navštívil i prezident T. G. Masaryk, jemuž byl darován gobelín „Pravda vítězí“. A v r. 1930 se školní umělecké dílny dočkaly konečně i přestěhování do vlastní budovy. To už v dílnách pracovalo na 65 děvčat.